

Ikki ráð til ferðir og bil — börn eru betri

I JAVNAÐARBLAÐNUM »AKTUELT« SKRIVAR EIN AV BLAÐMONNUM HEIM FRA BRET-LANDI OG GEVUR EINA MYND AV HVUSSU EIN SKOTSK ARBEIÐARAFMILJA HEVUR TAÐ. VIT FARA AT ENDURPRENTA TAÐ. IÐ HESIN BLAÐ MAÐURIN, BENT HANSEN, SKRIVAR:

Da Mr. West var ca. 40 år, mätte han gå den tunge vej ned i en kulmine.

— Det var min eneste chance for at få en frisk start, fortæller han — der var simpelthen ikke andet at gøre. Men det er klart, at det var et alvorligt afbæk i vort liv ...

— Han var jo nødt til det, supplerede Mrs. West sin mand

Mr. og Mrs. West bor i Skotland, i en lille by — en såkaldt »ny by«. I 13 år havde han arbejdet på et skotsk olieraffineri, og for den tid var han i krig. 3 år tog hæren af hans liv. Frank West blev et offer for olien fra det mellemste Østen. Den skotske olieindustri, der en gang var en hovedhjørnesten i Skotlands økonomiske udviklingsplaner, kunne ikke længere klare sig.

OG så blev Mr. West sat på gaden — eller om man vil, ud i bjergene.

Skotland er Storbritanniens »Vestjylland«. Et U-land, hvor arbejdsløsheden har været en særdeles livskraftig spøgelse, længe efter, at det var manet i jorden i det øvrige Storbritannien. Mr. og Mrs. West måtte flytte. De flyttede til et lille bysamfund, som var bygget op omkring en kulmine. Glenrothes hed stedet, og her måtte Mr. West ned i dybet.

TO ÅR I MØRKET

Tilværelsen i mørket under jorden kom dog kun til at vare et par år. Så fik han sin chance fordi Glenrothes blev et led i regeringens udviklingsplan. Byen er en af de »New Towns« — nye byer — hvormed man søger at suge industri ud i arbejds-løsheds-områderne. Boligbyg-geri og industribyggeri samord-nes, og nu er Glenrothes en by med industriel blomstring. Kul-minen er for længst lukket, også kullet er blevet sat ud af spillet på grund af olien fra Østen.

INTET VALG

Men Mr. West har fået job på en industrivirksomhed. Han er formand for 2—3 mand i fabriken's forsendelsesafdeling. — Det var en stor forandring at komme hertil, siger hans kone, Mary West. Det var jo svært at vide, hvordan det ville gå, og hvad man skulle foretage sig. Men vi havde ikke noget valg — vi var bange for ikke at kunne få job noget an-

det sted, så der var ikke andet at gøre.

Boligproblemet blev klaret hurtigt. Nu bor familien West i et 4-værelses hus med bad, køkken o.s.v. Familien består foruden af Mr. og Mrs. West — der er 49 og 42 år — af sønnen James på 22 år og døtrene Sheila og Moira på 18 og 10 år.

OGSÅ KONEN ARBEJDER

Både Mr. og Mrs. West har arbejde. Hun har et aftenjob på en transistorfabrik i byen. Når Mr. West har fyraften, begynder hendes arbejdsdag — den er fra kl. 16 til 23.

— Vi ser ikke hinanden undtagen til frokost og i weekend-erne, siger ægteparret.

Mr. Wests arbejdstid er fra kl. 9 morgen til kl. 18 — men ser de ikke meget til hinanden i ugens løb, så har begge til gengæld både lørdag og søndag fri.

På spørgsmålet om, hvorfor Mrs. West har taget udearbejde lyder det selvindlysende svar: — For at tjene lidt mere.

HVAD GÅR PENGENE TIL?

Man forstår også baggrun-den til, at indtægten må sup-pleres. Mr. West har nemlig en ugeløn på 290 kr. Hans kone supplerer indkomsten med en ugeløn på 114 kroner. Hertil kommer, at de to børn hver betaler 40 kroner om ugen. Det giver et samlet rådighedsbeløb om ugen på 484 kroner.

Om sin løn som formand si-ger Frank West:

— Der er arbejdere, som tje-ner mere, end jeg gør. For eks. kan en minearbejder have op til 400 kroner om ugen. Det er de højst lønnede, og der er mange, som er betydeligt lavere lønnet.

Hvordan slår pengene til?

FAMILIENS BUDGET

Her er groft rids af de vigtig-ste udgiftsposter på budgettet:

Pr uge:	
Husleje	40 kr.
Skat	20 kr.
Varme	8 kr.
Elektricitet	7 kr.
Mad	220 kr.
Forsikringer, avishold	
transport, tobak m.m.	60 kr.
I alt	355 kr.

Naturligvis rummer dette bud-get ikke alle udgifter. Der er ikke taget hensyn til uforud-sete udgifter, vask og repara-

tioner o.s.v. — men det giver i det store og hele et billede af, hvad pengene går til, når man bor i Glenrothes midt i Skot-land.

Mrs. West er i stand til at spare lidt op.

— Jeg har 2000 kr. i banken fortæller hun — og på spørgs-målet, hvad de skal bruges til, svarer hun:

— Til min søns bryllup til efteråret.

Mr. og Mrs. West har aldrig rejst i udlandet.

— Vi ville gerne »abroad«, siger de — men det har der al-drig været penge til ... det er bedre at have børn end at rejse.

DØDE I MINEN

Om sin baggrund fortæller Frank West:

— Jeg kom ud af skolen som 14-årig i 1930. Min mor var alene med 5 børn. Min far døde da jeg var en halv snes år. Jeg tror, han døde af for hårdt ar-bejde i minerne. Vi var fattige

— Skotland har altid været fat-tigere end det øvrige Storbritan-nien. Det tog lang tid, før indu-strien begyndte at udvikle sig i Skotland.

— Har de bil?

— Det er et stort ønske, men der har aldrig været råd til det.

PIGER ER DYRE

Mrs. West tilføjer:

— Det er dyrt at have teen-ager — piger er særlig dyre — de vil hele tiden være med på de nye moders. Man hører al-tid: »Jeg vil gerne have det, og jeg vil gerne have det«.

— Er de tilfreds?

Mrs. West svarer:

— Man skal nok være ær-gerrig; men ikke overergerrig. Vi er lykkelige, som vi har det — hellere det, end at række efter skyerne.

Min bedstemor sagde: »Du skal være tilfreds med det, du har!«.

HJÆLP TIL MENIGMAND

Frank West har tidligere været fagforeningsmand. I Glenrothes er han aktiv i by-ens organisationsløv.

— Hvad mener de om ar-bejderregeringen, Frank West?

Svaret er enkelt: — Jeg tror, den har en ær-ligere vilje til at hjælpe menigmand.

Frank West har selv nydt godt af det udviklingspro-gram, der for mange år sid-en blev sat i gang for at skaf-fe arbejde til Skotland.

MR. WILSON OG MR. WEST

Men hvilke planer har arbej-derregeringen for ham, hans standfæller, hans børn?

Et af de områder, hvor Wilsonregeringen forbereder en dybtgående revolution, er i so-cialpolitikken. Hidtil er der kun sket mindre ændringer, først og fremmest fordi Storbritanniens snærende økonomi har betydet, at alle har måttet spænde liv-remmen ind.

Arbejderregeringens sociale reformpolitik kan kort sammenfattes sådan:

De eksisterende ydelser i hen hold til National Insurance (en ordning, der dækker fol-pekensionen, sygedage, ar-bejdsløshed o.s.v.) skal sættes i vejret.

Samtidig skal principperne for ydelsernes opbygning an-dres. I stedet for nu at være ba-seret på faste takster, skal ydelserne sættes i relation til indkomsten. Meningen er, at man vil undgå, at folks øko-nomi slås omkuld af et vold-somt indkomstfald i forbin-delse med arbejdsudtygthighed eller arbejdsløshed.

Man vil som hovedprincip stile efter, at ydelserne kom-mer til at dække halvdelen af den normale indkomst.

Det samme gælder folke-pensionister, hvis pension i fremtiden skal være indkomst bestemt.

For de mennesker, der alle-rede er blevet folkepensionis-ter, vil der blive sikret en indkomstgaranti, idet man jo ikke for deres vedkommende kan sætte folkepensionen i re-lation til indkomsten i de aktive år, som kan ligge langt tilbage.

Bedre og mere smidige be-stemmelser for enker.

MANDEN BAG PROGRAMMET

Den mand, der står for hele ændringen af Storbritanniens socialpolitik, er Douglas Hough-ton. Han er kabinetsminister med den særlige titel »kansler for hertugdømmet Lancaster«. Dette hertugdømme er kronens ejendom og administreres af en minister, der bærer den med-følgende titel.

Men der er — det fortæller Mr. Houghton åbent — ikke meget at bestille i det job. Der-for dækker den gammeldags klingende titel som regel altid over en minister med særlige funktioner. Og Mr. Houghtons særlige funktion er at opbygge planerne for en hel omlægning af Storbritanniens socialpolitik.

SOCIALPOLITIKKEN SYLTET

Den konservative regering

har syltet hele socialpolitikken. Et eksempel er størrelsen af børnetilskuddene, som i dag er 8 shilling om ugen for første barn og 10 shilling for hvert af de følgende. Disse tilskud har ikke været forhøjet siden 1957. Og børnetilskuddene blev ind-ført i 1945 af arbejderregerin-gen. Dengang lå de på 5 shilling

ENKERNE LADT I STIKKEN

Mr. Houghton fortæller om andre sider af socialpolitikken, som er underudviklet:

— Hvis en kvindes far un-der 50 år bliver enke, får hun enkepension de første 13 uger — derefter bortfader støtten med mindre hun har børn, da får hun enkepension, ind-til børnene går ud af skolen. Der urimelige er, at der er en skarp grænse ved 50 års al-deren. En kvinde der bliver enke som 49-årig, får intet, men er en kvinde 51, får hun. Vi vil derfor indføre et graderet system, siger Mr. Houghton.

DET AFGØRENDE NYE

Men den afgørende nydannef se bliver de indtægtbestemte ydelser, som skal gives til folke pensionister, til syge og til ar-bejdsløse.

For tiden ydes der et stan-dardbeløb. Der gives 4 pund om ugen til enlig stillede og 6 pund og 10 shilling til ægtepar. Der gives samme beløb til alle kategorier af modtagere: folke-pensionister, arbejdsløse, syge, enker m. m.

— Nu studerer vi andre lan-des systemer for at se, hvordan de har båret sig ad med de ind-tægtsbestemte ydelser, siger mr. Houghton. Alle ydelserne skal stå i et bestemt forhold til den foregående indtægt.

PÅ VEJ MOD 21. ÅRHUNDRET

Hvornår dette — den anden sociale revolution i Storbritan-nien efter krigen — kan finde sted, er endnu et åbent spørgs-mål. Den afhænger bl. a. af, om det lykkes at rette den en-gelske økonomi op, og hvis det lykkes som planlagt, regner man med, at forslaget til den nye socialreform kan ligge klar i løbet af efteråret 1966.

Det skulle så være muligt at få systemet til at rulle i praksis fra 1968 — og kan man det, har mr. Houghton skabt et socialt sikkerhedssystem, som skulle kunne holde frem til det 21. år-hundrede.

Pf. J. F. KJØLBRO

Telegrammadr.: »Kjølbro« - Telf. 5489 (6 linjur) - Telex 20

Handilsvirkir

Allar vanligar vörur í heil- og smásölu.

ÚTGERÐARFELAG.
ÍSVIKIR OG KULDAGOYMSLUR
HERMÆTIKKÍÐNAÐUR
FISKAMJÓLS- OG SILDAMJÓLSVIKIR
KLAKSVIKAR SLEIPISTØÐ (mekanískur verkstaður) ger alt vanligt skipsarbeiði og nýbyggingar.
KLAKSVIKAR BKIKKSMÍÐJA Sanitetsvörur, rör. Ger alt vanligt blikkmiðjuarbeiði og rærlæggingararbeiði.
Setur upp miðstöðuhitaverk.

Innflutningur:

Matvörur, klæðnavörur, salt, kol, olja, timbur og bygnings-tílfar. Allar vörur til skipaútgöð.

Útflutningur:

Fiskaflokk, ísfiskur, saltfiskur, klippfiskur, hermetikk.